

sto podzavestno – primerjajo prebrano s svojim obstoječim znanjem, s čimer nepretrgoma revidirajo in prilagajajo svoje razumevanje besedila. Obenem pa lahko razmišljanja bralcev o besedilih vztrajno in morda komaj zaznavno spreminjajo njihovo dojemanje sveta.

Razmišljanje lahko od bralcev zahteva tudi, da se posvetijo vsebini, uporabijo obstoječe znanje oziroma razumevanje ali premislijo o strukturi oziroma obliki besedila. Ker ni mogoče vključiti zadostnega števila nalog iz raziskave PISA, da bi poročali o vsakem od petih področij kot o ločeni lestvici, je za poročanje o bralni pismenosti teh pet področij organiziranih v tri širše področne kategorije. V ciklih PISA 2000, PISA 2003 in PISA 2006 so se ta tri širša področja imenovala “Pridobivanje informacij”, “Interpretacija besedila” ter “Razmišljanje in vrednotenje”. V ciklu PISA 2009 so bili ti izrazi spremenjeni z namenom, da bi bolje opisali ta področja v povezavi z elektronskimi besedili.

... in zavzetost za ...

Nekdo, ki je pismen in bere, ne premore zgolj znanja in spretnosti, potrebnih za dobro branje, temveč branje tudi ceni in ga uporablja za najrazličnejše namene. Cilj izobraževanja torej ni zgolj dosežena raven branja, temveč tudi zavzetost za branje. Zavzetost v tem kontekstu pomeni motivacijo za branje; tvori jo skupek čustvenih in vedenjskih značilnosti, med katerimi sta zanimanje za branje in uživanje v njem, občutek nadzora nad tem, kar beremo, vključenost v socialno dimenzijo branja ter bralne navade, ki vključujejo pogosto branje in branje raznolikih besedil.

... pisana besedila ...

Besedna zveza “pisana besedila” naj bi označevala vsa koherentna besedila, v katerih je uporabljen jezik v grafični obliki, torej na roko napisana, tiskana in elektronska besedila. Sem ne spadajo zvočni posnetki glasov, kot tudi ne filmi, TV oddaje, animacije in slike brez besedil. Zato pa sem spadajo vizualni prikazi, kakršni so diagrami, slike, zemljevidi, tabele, grafi in stripi, ki vključujejo nekaj napisanega besedila (na primer podnapise). Ta vizualna besedila lahko nastopajo samostojno ali kot del nekega daljšega besedila. “Na roko napisana besedila” so po strukturi in bralnih procesih oziroma strategijah, s katerimi se jih lotevamo, precej podobna tiskanim besedilom. Po drugi strani pa se elektronska besedila od tiskanih razlikujejo v marsičem, na primer po fizični berljivosti; po količini besedila, ki ga bralec vidi naenkrat; po načinu, kako so različni deli besedila in različna besedila med seboj povezani s hipertekstualnimi povezavami; in – spričo vseh teh besedilnih značilnosti – po načinu, kako se bralci običajno lotevajo elektronskih besedil. V primer-